

Handläggare
Ingrid Storm, 08-508 29 786

Till
Kommunstyrelsen

Motion om skyltning på de nationella minoritetsspråken i stadens offentliga lokaler

Svar på remiss från Kommunstyrelsen KS 2019/1294

Sammanfattning

Som en del i att främja de nationella minoritetsspråken och höja dess status vill Vänsterpartiet att Stockholms stad ska skylta på alla fem nationella minoritetsspråk i alla stadens offentliga lokaler; finska, samiska, jiddisch, romani chib och meänkieli.

Sammantaget anser koncernledningen, i likhet med dotterbolagen, att insatser för att stärka minoritetsspråkens ställning är positivt. Dock medför en extensiv tolkning av motionärernas förslag ett stort operativt arbete och ökade kostnader för bolagen. Insatsen skulle även riskera att leda till ökad otydlighet. Skulle kommunfullmäktiga besluta i enlighet med motionen anser koncernledningen att staden bör utreda vilken kostnad detta skulle medföra samt fastställa en ambitionsnivå för arbetet så att det kan planeras och ske successivt med relevanta mål och uppföljningsmetoder.

Ärendet

Stockholm har tillsammans med alla andra kommuner en lagstadgad skyldighet att skydda och främja de nationella minoritetsspråken; finska, meänkieli, samiska, jiddisch och romska. Som ett led i detta föreslår motionärerna Clara Lindblom och Rodrigo Arce (båda V) att Stockholms stad ska skylta alla stadens offentliga lokaler på de olika minoritetsspråken. Detta för att visa på närvaron av dessa språk i staden och landet samt höja dess status.

Kommunstyrelsen har remitterat *Motion om skyltning på de nationella minoritetsspråken i stadens offentliga lokaler* till bl. a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholms hem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall AB. Stockholms hem har valt att inte svara på remissen. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna.

Underremiss

SGA Fastigheter AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 1):

SGA Fastigheters hyr ut bolagets alla lokaler, förutom bolagets egen kontorsyta, till externa aktörer/hyresgäster, vilket innebär det att det är bolagets hyresgäst som har rådigheten över lokalerna och tillhörande skyltning. Därför har SGAF svårt att ta ställning till motionen.

Stockholms Hamn AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 2):

I Stockholms Hamnars områden och terminaler vistas i första hand inte stockholmare och allmänhet som motionen riktar sig till. Det är många olika nationaliteter som vistas i terminalerna. Den lösning som därför fungerar bäst för de flesta är att skylta på svenska och engelska. Används flera språk blir det mycket information på varje skylt vilket skapar otydlighet, något som i sin tur leder till missförstånd. Engelska är det andra språk som flest nationaliteter kan hantera och Stockholms Hamnar upplever att detta fungerar bra. Detta är en lösning som även kan ses på Stockholm Arlanda Flygplats samt på Jernhusens- och SL:s stationer och plattformar.

Målet med Stockholms Hamnars skyltning är att det ska vara tydligt och lätt för besökaren att hitta rätt. Skyltningen tas fram så att den i så hög utsträckning som möjligt även kan förstås utan språk. Genom att använda internationellt vedertagna symboler, så kallade pictogram, tillsammans med hänvisningstexten ökar tydligheten för de som inte förstår språket, är synsvaga eller har kognitiva funktionshinder.

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 3):

Svenska Bostäder ställer sig positivt till att man på olika sätt både uppmärksammar och stärker de fem minoritetsspråken i dagens samhälle. Svenska Bostäder ser inte att skyltning av bolagets kontor, miljöstugor, tvättstugor etc. är rätt kanal för att uppnå syftet med motionen. Däremot är bolaget positivt till att se över möjligheten att via digitala kanaler uppmärksamma och bidra till att stärka de nationella minoritetsspråkens ställning i samhället.

Stockholm Parkerings remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 4):

Stockholm Parkering har inte offentliga lokaler på samma sätt som stadens förvaltningar. Bolaget har en reception öppen för kunder och besökare med en mindre informationsskylt om bland annat öppettider på svenska. Bolagets parkeringsanläggningar är skyltade med vägmärken i enlighet med internationell standard och parkeringsautomaterna har minimalt med text på svenska eller engelska för att underlätta för kunder. Bolaget ställer sig generellt positiv till insatser för minoritetsspråk, men är tveksam till om fler språkskyltar vid parkeringsanläggningar skulle höja statusen. Insatsen skulle däremot riskera att leda till ökad otydlighet.

SISABs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 5):

Stockholms stads bolag för förvaltning och tillskapande av elevplatser för stadens barn och unga har erfarenhet av skyltning på andra språk än svenska. När SISAB byggde om Bredbyskolan för SFI och jobbtorg så tog bolaget efter önskemål från Arbetsmarknadsförvaltningen fram byggskyltar på bland annat arabiska, somaliska och tigrinja. Vad gäller skyltar i skolor och förskolor så tas skyltar på andra språk fram på förfrågan från verksamheten. Bolagets hyresgäster, skolor och förskolor står för en stor del av investeringspengarna och tillsammans med dem för bolaget en dialog om vad som

ska utvecklas och hur. Det är även hyresgästen som ansvarar för skyltning med verksamhetsnamn samt orienteringstavla.

SISAB är positiv till att bidra till att synliggöra de nationella minoriteterna och deras språk i det svenska samhället. Utifrån SISAB:s verksamhet skulle det vara möjligt att använda minoritetsspråk i skolfastigheter utifrån skyltning men det skulle röra sig om ett omfattande arbete med betydande kostnader. Även om det inte går att uppskatta eventuell kostnad för ett skyltbyte så innebär 3000 byggnader att det blir ett mycket omfattande arbete och därmed en betydande kostnad. Vid ett sådant utvecklingsarbete skulle det vara viktigt att staden fastställer en ambitionsnivå för arbetet så att bolaget har möjlighet att utveckla ett strukturerat arbetssätt med tydliga mål och uppföljning.

Micasa Fastigheters remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 6):

Micasa Fastigheter har idag ett ambitiöst framtaget skyltprogram för bolagets fastigheter. Bland annat visar skyltningen hur tillgängligheten ser ut med hänsyn taget till hörsel-, syn- eller annan funktionsnedsättning. Skyltarna har t.ex. taktill utformning för att de med nedsatt synförmåga ska hitta rätt. Även typsnitt, färg och storlek på bokstäver och skyltar har tagits fram utifrån olika perspektiv på tillgänglighet. Symboler med identifikationsmotiv finns också som underlättar orienteringen för de som bor i eller besöker våra lokaler. Bolaget har också skyltat på t.ex. finska där verksamheten erbjuder finskt vård- och omsorgsboende. Detta har gjorts i samarbete med verksamheten.

Huvuddelen av bolagets bestånd utgörs av bostäder. Mycket liten del är att betrakta som offentliga lokaler. I de delar av lokalerna som utgörs av gemensamma foajéer för blandade verksamheter är det verksamheterna som ansvarar. Det är också dit som allmänheten kan ha tillträde t.ex. till aktivitetscentrum eller liknande. Finns önskemål från verksamheterna kan bolaget hjälpa till med skyltning.

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 7):

Allmänna utrymmen i bostadsfastigheter utgör inte ”platser dit allmänheten har tillträde”. De tillhör således inte stadens offentliga lokaler och berörs inte av det som motionärerna efterfrågar. I den mån lokaler i bolagets bestånd har upplåtits till offentlig verksamhet bör det ankomma på verksamheten själv att förhålla sig till föreslagen informationsinsats. Det närmaste Familjebostäder kommer en plats där fler personer besöker är bolagets besökskontor. Bolagets policy är att skriftlig information ges på svenska med ett lättläst tilltal. Detta är en strategi som är erfarenhetsbaserad och har visat sig fungera i ett långsiktigt perspektiv. Familjebostäder har ingen annan uppfattning än att denna policy är accepterad av alla hyresgäster oavsett modersmål och avstyrker förslaget.

Stockholm Vatten och Avfalls remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 8):

Stockholm Vatten och Avfall följer stadens riktlinjer kring skyltning och val av språk. Om dessa förändras gör vi en genomlysning vilka skyltar som kan vara aktuella att ändra i vår verksamhet.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen, i likhet med dotterbolagen, anser att insatser för att stärka minoritetsspråkens ställning är positivt. Flera av fastighetsbolagens lokaler är inte offentliga lokaler på det sätt som avses i motionen, exempelvis bostadsbolagens och

Micasa Fastigheters bostadshus. De bolag med mer offentliga lokaler har idag policys och rutiner för att öka tillgänglighet och tydligheten för alla som vistas i lokalerna inklusive de som inte förstår språket och med hänsyn tagen till hörsel-, syn- eller annan funktionsnedsättning. I de flesta fall gällande delvis offentliga lokaler såsom skolor, förskolor och seniorboenden är det inte SISAB och Micasa Fastigheter som ansvarar för skyltningen utan snarare de nämnder som bedriver verksamhet i lokalerna. Likaså skyltningen i SGA Fastigheters arenor hanteras av externa hyresgäster.

En extensiv tolkning av motionärernas förslag skulle innebära ett stort operativt arbete och ökade kostnader för bolagen. Därutöver är koncernledningen tveksam till om fler språkskyltar vid bolagskoncernens parkeringsanläggningar, hamnens offentliga lokaler, bostadsbolagens kontor, miljöstugor, tvättstugor skulle höja statusen på minoritetsspråken och få det resultat som motionärerna avser. Insatsen skulle däremot riskera att leda till ökad otydlighet.

Skulle kommunfullmäktiga besluta i enlighet med motionen anser koncernledningen att staden bör utreda vilken kostnad detta skulle medföra samt fastställa en ambitionsnivå för arbetet så att det kan planeras och ske successivt med relevanta mål och uppföljningsmetoder.

Krister Schultz
Vice VD

Bilagor

1. Remissvar SGA Fastigheter
2. Remissvar Stockholms Hamn
3. Remissvar Svenska Bostäder
4. Remissvar Stockholms Stads Parkerings AB
5. Remissvar Skolfastigheter i Stockholm AB
6. Remissvar Micasa Fastigheter i Stockholm AB
7. Remissvar Familjebostäder
8. Remissvar Stockholm Vatten och Avfall AB

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Krister Schultz, Vice VD	2020-01-15